

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია
GEORGIAN NATIONAL COMMUNICATIONS COMMISSION

ფიქსირებული და მობილური ქსელის საცალო მომსახურებების ბაზრის შესაბამისი სეგმენტების ანალიზი

თბილისი

2019

მობილური ქსელის მომსახურებები

- აბონენტებს მობილურ მომსახურებას, მათ შორის, ინტერნეტს, ამჟამად ყველა მობილური ქსელის ოპერატორი სთავაზობს საქართველოში 2G, 3G და 4G ქსელების საშუალებით. საქართველოში არ არსებობს ვირტუალური მობილური ქსელის ოპერატორი. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საქართველოს მოსახლეობის 99 პროცენტი 3G ქსელით არის დაფარული, ხოლო ტერიტორიული ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით, განსხვავებაა 3G და 4G ქსელებს შორის. LTE ქსელით დაფარულია მოსახლეობის 90 პროცენტი
- მობილური ქსელით მომსახურება სამი სახის სერვისს გვთავაზობს, ესენია: **მობილური ხმოვანი მომსახურება, მოკლე ტექსტური შეტყობინების „SMS“ მომსახურება და მონაცემთა გადაცემის (ინტერნეტი) მომსახურება.** „SMS“ სერვისები მომხმარებლებს ხშირად მობილურ ხმოვან მომსახურებასთან ერთად მიეწოდება. აბონენტებისთვის ბაზარზე აღნიშნული მომსახურებების შეთავაზების ოთხი ვარიანტი არსებობს, ესენია: **მობილური ხმოვანი მომსახურება, მობილური ხმოვანი სერვისები „SMS“-თან ერთად, ცალკე მობილური ინტერნეტი, ცალკე „SMS“ მომსახურება ან სამივე მომსახურების კომბინაცია.**

მომსახურების გეოგრაფიული საზღვრების დადგენა

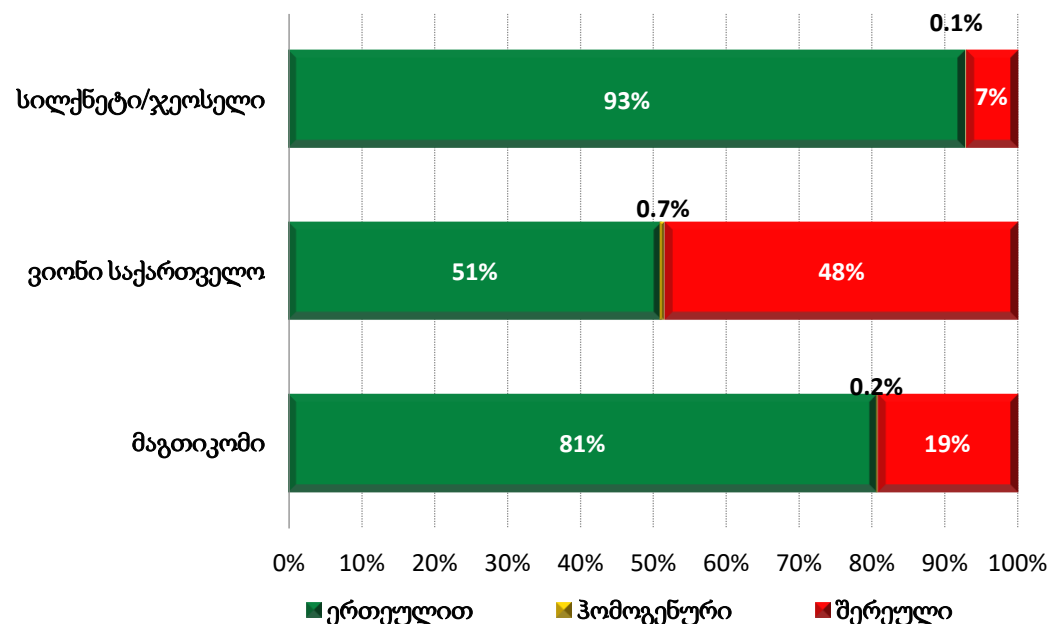
შპს „მაგთიკომის“, სს „სილქნტის“ და შპს „ვიონი საქართველოს“ სარგებლობაში არსებული რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიები მოიცავს საქართველოს მთელ ტერიტორიას, მათ აქვთ ავტორიზაცია გავლილი კომისიაში საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე მომსახურების მიწოდების თაობაზე. შპს „მაგთიკომი“, სს „სილქნტი“ და შპს „ვიონი საქართველო“ საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე მომსახურებას ეწევიან ერთგვაროვანი პირობებით. შესაბამისად, მობილური მომსახურებების მიწოდების ბაზრის შესაბამისი სეგმენტებისთვის გეოგრაფიულ საზღვრებად მიჩნეული უნდა იქნას [საქართველოს მთელი ტერიტორია](#).

მთლიანი შემოსავალი მობილური მომსახურებიდან

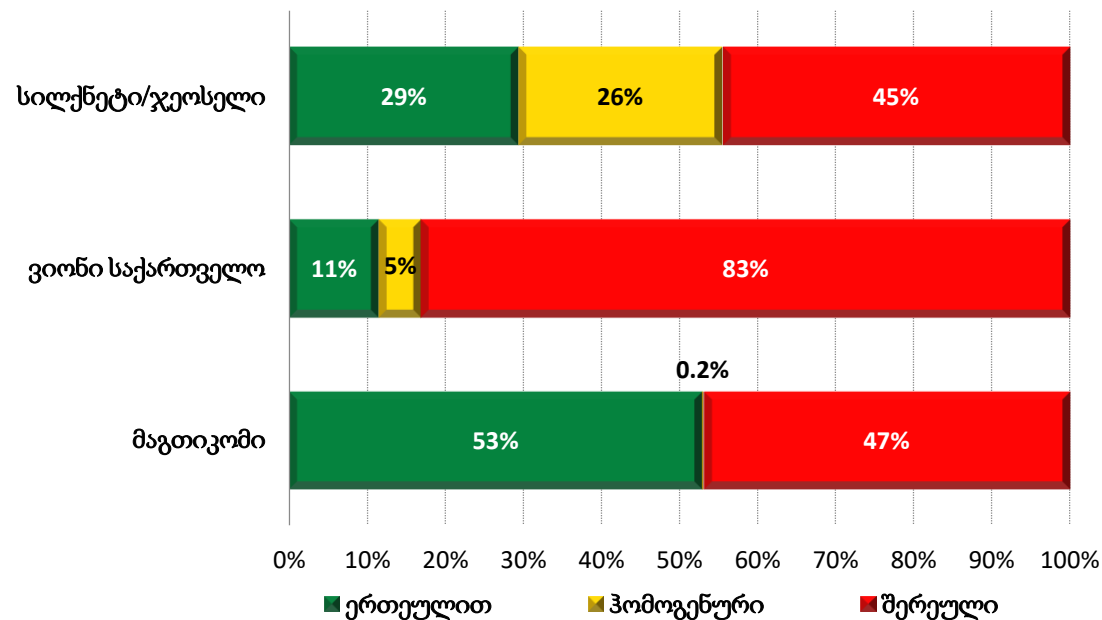
კომპანიები	2015	2016	2017	2018
მაგთიკომი	138,976,934	167,754,353	180,870,400	197,997,461
ვიონი საქართველო	70,399,124	65,475,834	64,610,772	68,732,359
სილქნეტი	1,182,640	997,861	890,025	27,662,684
ჯეოსელი	112,516,671	106,952,865	139,025,585	135,020,401
სულ	323,075,368	341,180,912	385,396,782	429,412,905
% კომპანიების მიხედვით	2015	2016	2017	2018
მაგთიკომი	43%	49%	47%	46%
ვიონი საქართველო	22%	19%	17%	16%
სილქნეტი/ჯეოსელი	35%	32%	36%	38%
სულ	100%	100%	100%	100%
	-	-	-	-
% შეთავაზებების მიხედვით	2015	2016	2017	2018
ერთეულის ფასით	76%	65%	54%	44%
ჰომოგენური პაკეტები	8%	11%	18%	23%
შერეული პაკეტები	16%	24%	28%	33%
სულ	100%	100%	100%	100%

შეთავაზებების მიხედვით მობილური ხმოვანი მომსახურების გამოყენების შესახებ მონაცემები

ტრაფიკის განაწილება 2015

ტრაფიკის განაწილება 2018

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 2015 წელთან შედარებით მნიშვნელოვნად გაიზარდა შერეულ პაკეტებში (ორმაგი და სამმაგი შეთავაზება) აბონენტების მიერ მობილური ხმოვანი მომსახურების შეძენა.

სამი კრიტერიუმის ტესტი

ა) ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე შესვლის სტრუქტურული ან/და სამართლებრივი ბარიერების შეფასება

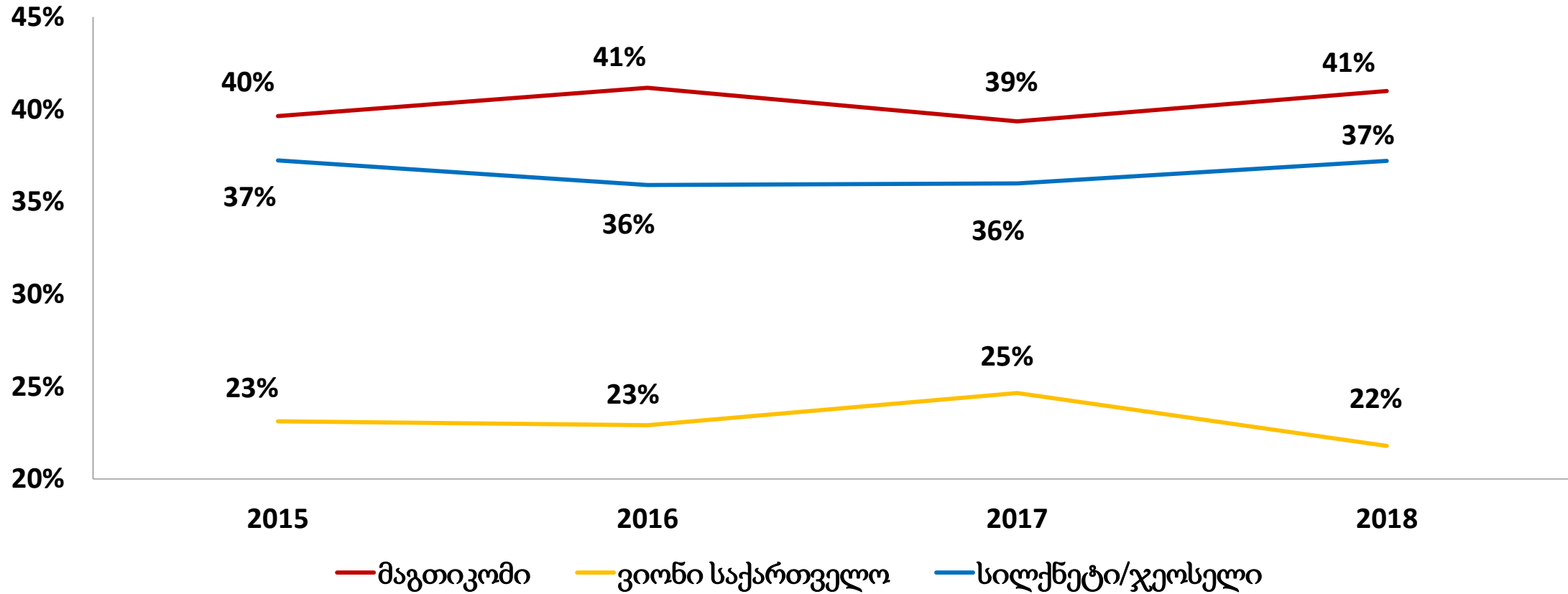
მობილური ხმოვანი საცალო მომსახურების ბაზრის შესაბამისი სეგმენტი მაღალი სტრუქტურული ბარიერებით ხასიათდება, რადგან ამ მომსახურების მიმწოდებელი ავტორიზებული პირ(ებ)ი, მომსახურების მიწოდებაზე გაწეული დანახარჯების თვალსაზრისით, სხვებთან შედარებით აბსოლუტურ უპირატესობას ფლობენ, რომელიც გამოწვეულია მასშტაბის და/ან მომსახურების სახეების მრავალფეროვნებით განპირობებული ეკონომიით.

ბ) ბაზარზე კონკურენციის პოტენციური ტენდენციების შეფასება

საბაზრო წილები - ავტორიზებული პირების საბაზრო ხვედრითი წილები ბაზრის ეფექტიანი კონკურენციისადმი მიდრეკილების პირველადი მაჩვენებლებია. საბაზრო ხვედრითი წილები მომსახურების მიწოდებით მიღებული შემოსავლების მიხედვით განისაზღვრა. დროის გარკვეულ მონაკვეთში მაღალი საბაზრო წილის ფლობა ავტორიზებული პირის დომინანტობაზე მიანიშნებს, ხოლო საბაზრო წილების შემცირება ბაზარზე ახალი ავტორიზებული პირის შესვლის ან არსებული ავტორიზებული პირების ბაზარზე გაფართოების მანიშნებელია

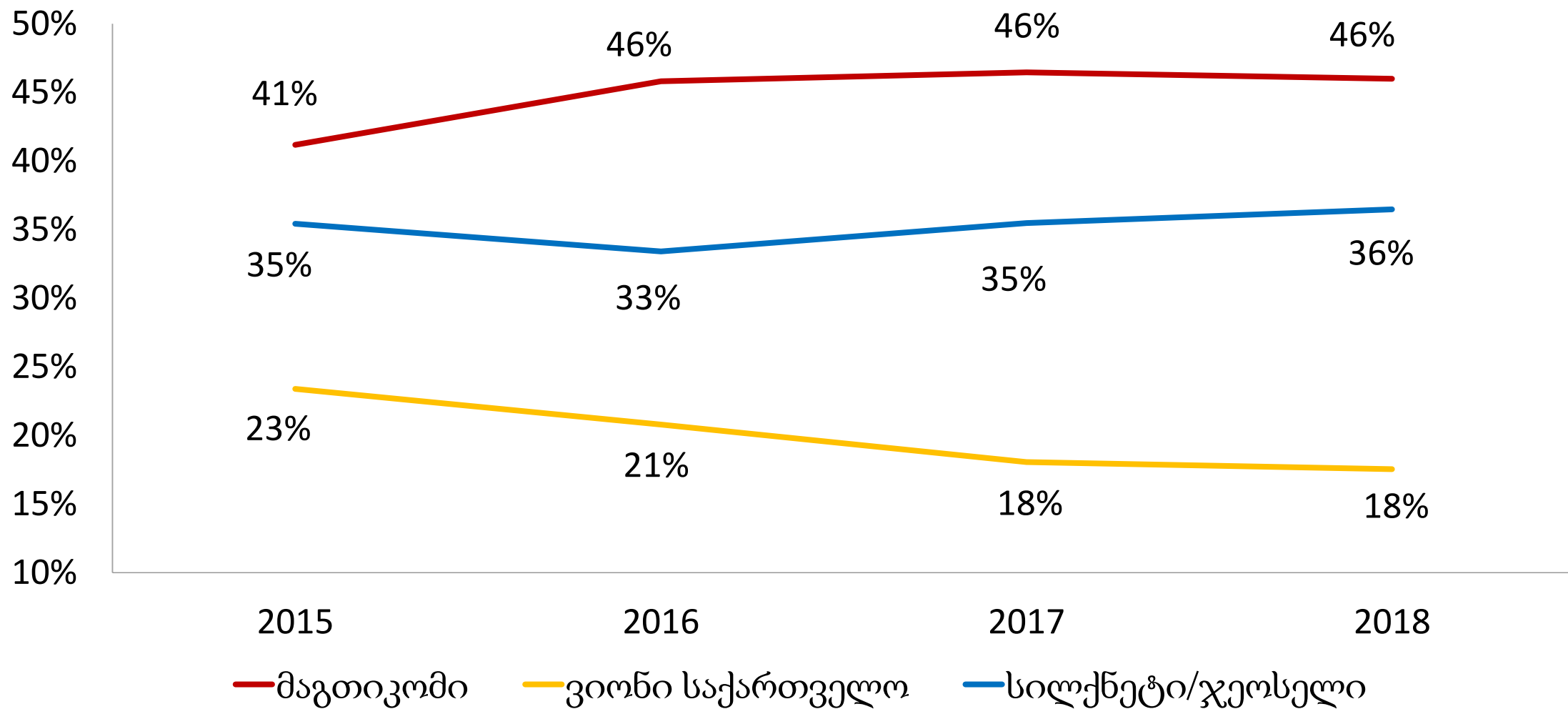
საბაზრო ხვედრითი წილების შესახებ ინფორმაცია

აბონენტების მიხედვით

საბაზრო ხვედრითი წილების შესახებ ინფორმაცია

ბაზრის ხვედრითი წილი შემოსავლების მიხედვით

საბაზრო ხვედრითი წილების შესახებ ინფორმაცია

2015-2018 წლებში მობილურ საცალო ხმოვანი მომსახურების ტრაფიკის ავტორიზებული პირების მიხედვით განაწილების პროცენტული მაჩვენებლები

ავტორიზებული პირი	2015	2016	2017	2018
მაგთიკომი	37%	42%	42%	42%
ვიონი საქართველო	24%	22%	22%	23%
სილქნეტი/ჯეოსელი	39%	36%	36%	35%
სულ	100%	100%	100%	100%

კონცენტრაციის დონე

- დაბალკონცენტრირებული ბაზრის სეგმენტი, როდესაც HHI ინდექსის გაანგარიშებული რიცხვითი მნიშვნელობა არ აღემატება 1000-ს.
- ზომიერად კონცენტრირებული ბაზრის სეგმენტი, როდესაც HHI ინდექსის გაანგარიშებული რიცხვითი მნიშვნელობა მოქცეულია 1000-დან და 2500-მდე საზღვრებში.
- მაღალკონცენტრირებული ბაზრის სეგმენტი, როდესაც HHI ინდექსის გაანგარიშებული რიცხვითი მნიშვნელობა 2500 ერთეულს აჭარბებს.

შემოსავლების მიხედვით	2015	2016	2017	2018
HHI ინდექსი	3,498	3,646	3,744	3,753

ბაზარზე სამი სიმეტრიული ძალაუფლების მქონე ოპერატორის შემთხვევაში **HHI=3,334**

„კონკურენციის შესახებ“ კანონის მოქმედების საკმარისობის შეფასება

- მნიშვნელოვანი ძალაუფლების მქონე ავტორიზებულ პირებს შპს „მაგთიკომს“ და სს „სილქნეტს“ გააჩნიათ ბაზარზე შესვლის დაბრკოლებების ხელოვნურად შექმნის და/ან გაზრდის განზრახვა და შესაძლებლობაც, შესაბამისად, ბაზრის შესაბამისი სეგმენტის წინასწარი რეგულირება უფრო ეფექტიანია ვიდრე „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ქმედებები (რადგან ოპერატორების არაკონკურენტულ ქცევაზე რეაგირების დაგვიანება შესაძლოა ოპერატორისთვის ისეთი წარმატებით განვითარდეს, რომ შემდეგ შეუძლებელი იყოს საბაზრო დინამიკის საწყისი წერტილისკენ დაბრუნება);
- ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე რეგულირების მიზნით კომისიის ჩარევა ხშირია და კონკურენციის უზრუნველყოფას ესაჭიროება შესაბამის ავტორიზებულ პირებზე სპეციფიკური ვალდებულებების დაკისრება, შესაბამისად „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოქმედება ბაზრის რეგულირების მიზნებისათვის არ არის საკმარისი;
- მობილურ ხმოვან მომსახურებაზე დაწესებული მაღალი ტარიფების მომხმარებლებზე გავლენის დროული აღმოფხვრის მიზნით წინასწარი რეგულირებით გათვალისწინებული ღონისძიებები უფრო ეფექტურია.

სამი კრიტერიუმის ტესტის შედეგები

ჩატარებული სამი კრიტერიუმის ტესტის თანხმად დადგინდა, რომ მობილური საცალო ხმოვანი მომსახურების ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე სამივე კრიტერიუმი ერთდროულად არსებობს, შესაბამისად აღნიშნული ბაზრის სეგმენტი წინასწარ რეგულირებას უნდა დაექვემდებაროს.

მობილური საცალო ხმოვანი მომსახურების ბაზრის შესაბამის სეგმენტის ანალიზი

ბაზრის ანალიზის მიზანს წარმოადგენს იმ ფაქტის შეფასება, არის თუ არა ჩვენს მიერ იდენტიფიცირებული და განსაზღვრული ბაზრის შესაბამისი სეგმენტი ეფექტიანად კონკურენტუნარიანი, ანუ წარმოდგენილია თუ არა ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე ერთი ან ერთზე მეტი ავტორიზებული პირი (პირები), რომელსაც ინდივიდუალურად და/ან ერთობლივად მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლება გააჩნია

- ავტორიზებული პირის საბაზრო წილი და მისი საერთო მოცულობა;
- რთულად დუბლირებადი ინფრასტრუქტურა;
- ტექნოლოგიური უპირატესობა;
- მომხმარებლის ძალაუფლების დაბალი დონე და/ან არ არსებობა;
- კაპიტალთან და ფინანსურ რესურსებთან მარტივი ან პრივილეგირებული წვდომის შესაძლებლობა;
- დივერსიფიცირებული მომსახურების სახეები;

მობილური საცალო ხმოვანი მომსახურების ბაზრის შესაბამის სეგმენტის ანალიზი

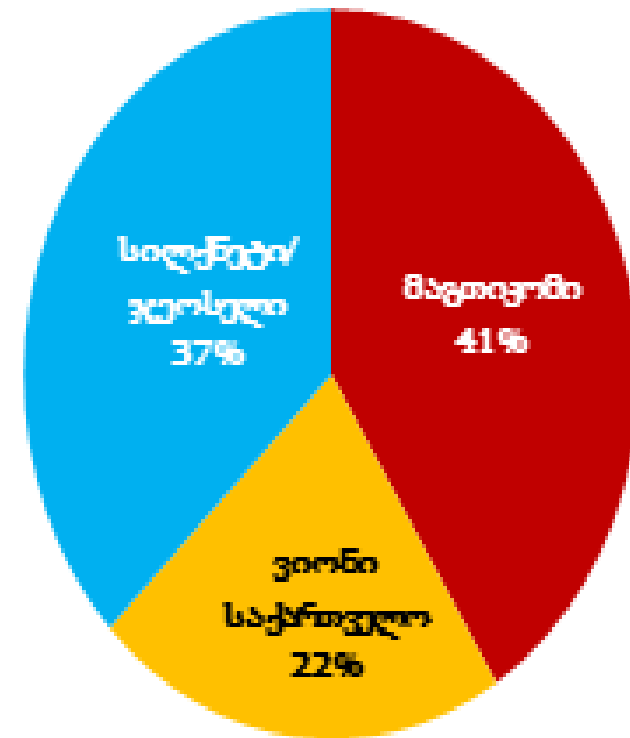
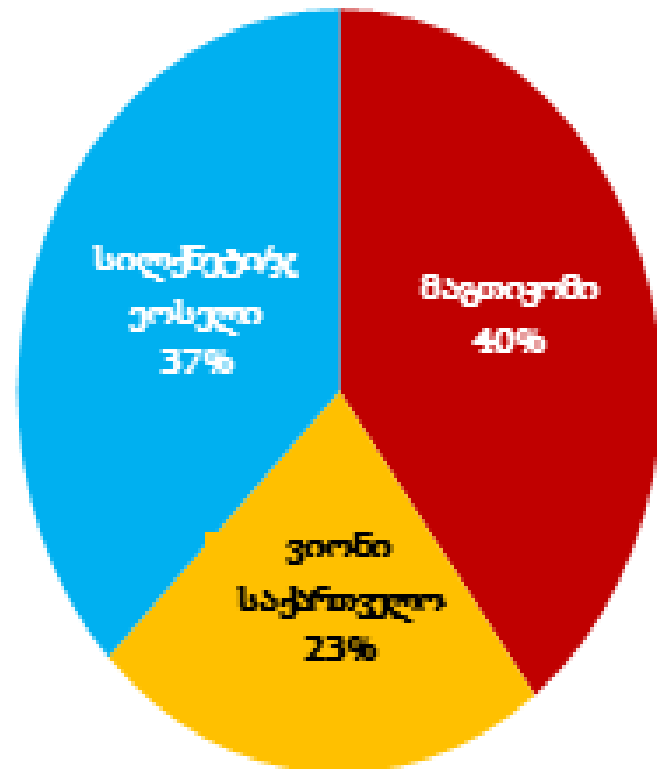
- მასშტაბის ეკონომია;
- მომსახურების სახეების მრავალფეროვნებით განპირობებული ეკონომია (მრავალფეროვნების ეკონომია);
- ვერტიკალური ინტეგრაცია;
- საცალო გაყიდვების განვითარებული ქსელი;
- პოტენციური კონკურენტების არ არსებობა;
- მომგებიანობა;
- ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე ავტორიზებული პირის გაფართოებასთან დაკავშირებით არსებული ბარიერები.

ზემოთ ჩამოთვლილიდან გამოყენებული იქნა მხოლოდ იმ კრიტერიუმის კომბინაცია, რომლებიც ყველაზე უფრო მიზანშეწონილია აღნიშნული ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე კონკურენტული გარემოს შესაფასებლად.

ავტორიზებული პირის საბაზრო წილი და მისი საერთო მოცულობა

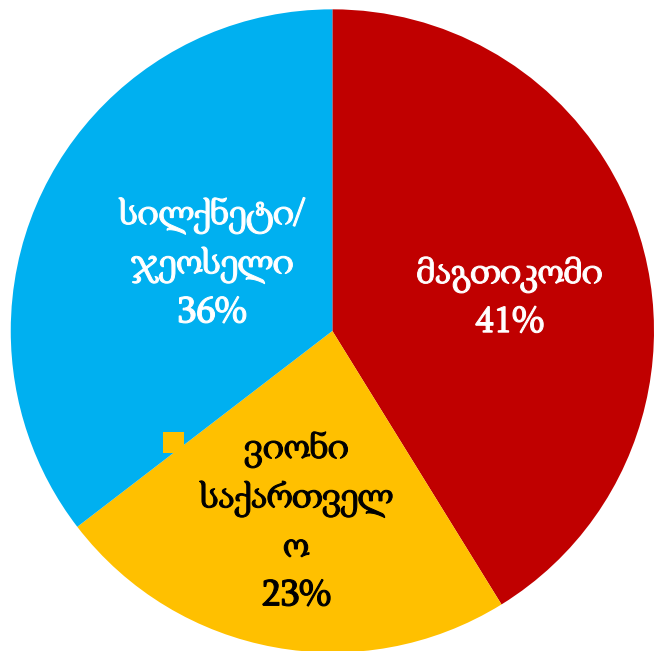
('000)	2015		2016		2017		2018	
ხმოვანი მომსახურება	აბონენტები	შემოსავალი	აბონენტები	შემოსავალი	აბონენტები	შემოსავალი	აბონენტები	შემოსავალი
მაგთიკომი	1,778	105,587	1,851	122,291	1,821	125,734	1,809	129,539
ვიონი საქართველო	1,037	59,973	1,030	55,495	1,141	48,872	962	49,383
სილქნეტი/ჯეოსელი	1,670	90,816	1,614	89,213	1,666	96,018	1,641	102,758
სულ	4,485	256,377	4,495	266,999	4,628	270,624	4,412	281,680

აბონენტების მიხედვით საბაზრო ხვედრითი წილები

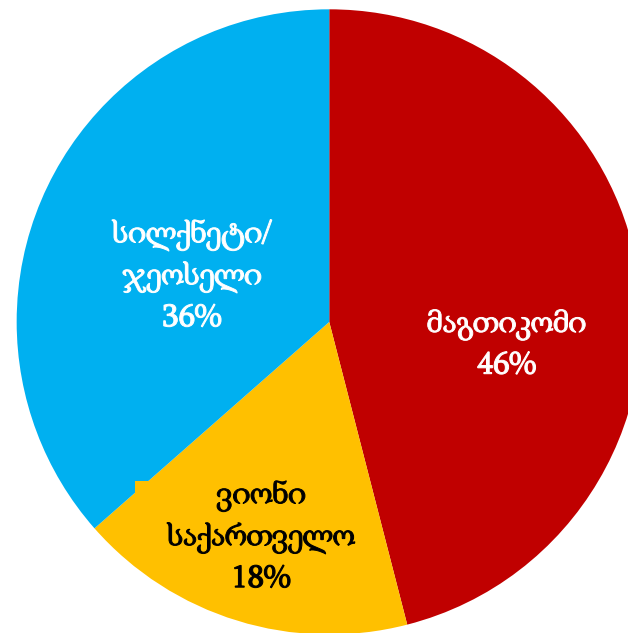

შემოსავლების მიხედვით საბაზრო ხვედრითი წილები

2015

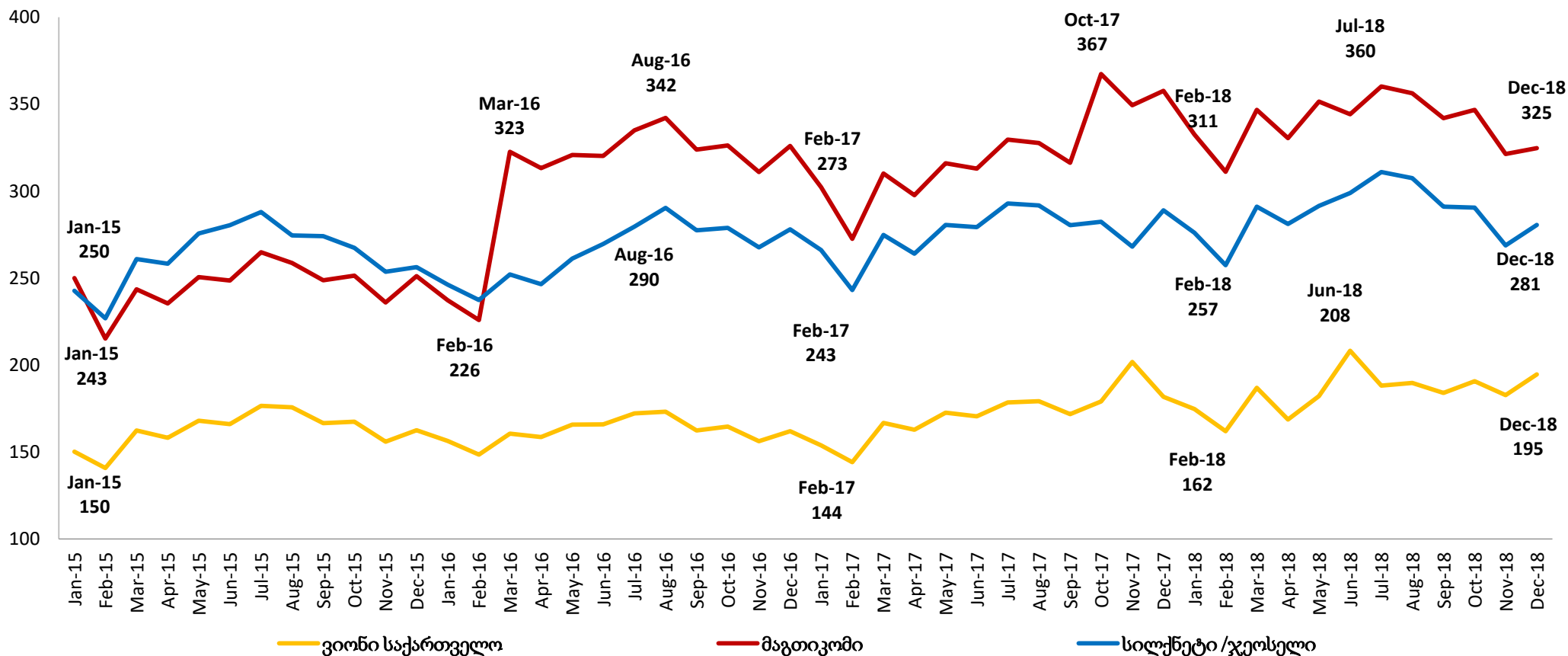
2018

ორი კომპანიის საბაზრო ხვედრითი წილი CR2	2015	2016	2017	2018
	77%	79%	82%	82%

მობილური ხმოვანი მომსახურება

ხმოვანი მომსახურება, მოხმარება (მლნ წუთი)

მომგებიანობა

- დროთა განმავლობაში მაღალი მომგებიანობა მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების მაჩვენებელია. არსებული გარემოებების პირობებში ოპერატორებმა შეძლეს უფრო მაღალი ფასების შენარჩუნება, ვიდრე ის იქნებოდა ბაზარზე ეფექტური კონკურენციის დროს.

ARPU*	2015	2016	2017	2018
მაგთიკომი	4.9	5.5	5.8	6.0
ვიონი საქართველო	4.8	4.5	3.6	4.3
სილქნეტი/ჯეოსელი	4.5	4.6	4.8	5.2

* *ARPU (Average Revenue Per User)*-დათვლილია შემდეგნაირად: შესაბამის პერიოდში კომპანიის მიერ მობილური საცალო ხმოვანი მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი (ლარში) გაყოფილი იგივე პერიოდის დეკემბრის თვის აბონენტზე და გაყოფილი 12-ზე.

ერთი წუთის საშუალო ფასი ARPU/MOU

ARPU/MOU	2015	2016	2017	2018
მაგთიკომი	0.04	0.03	0.03	0.03
ვიონი საქართველო	0.03	0.03	0.02	0.02
სილქნეტი/ჯეოსელი	0.03	0.03	0.03	0.03

მომგებიანობა (EBITDA)

კომპანია	'000 ლარი	2013	2014	2015	2016	2017
მაგთიკომი	შემოსავალი	293,004	300,767	279,290	320,299	404,661
	EBITDA	128,480	141,520	134,917	162,214	198,943
	EBITDA Margin %	44%	47%	48%	51%	49%
ვიონი საქართველო	შემოსავალი	149,002	137,702	129,271	110,883	116,957
	EBITDA	44,984	32,286	22,391	12,213	6,590
	EBITDA Margin %	30%	23%	17%	11%	6%
სილქნეტი	შემოსავალი	156,692	152,588	157,943	161,896	172,625
	EBITDA	51,478	46,691	53,269	66,352	69,588
	EBITDA Margin %	33%	31%	34%	41%	40%
ჯეოსელი	Revenue	232,410	225,698	215,204	214,151	235,643
	EBITDA	99,325	38,399	-29,208	65,676	85,794
	EBITDA Margin %	43%	17%	-14%	31%	36%

საშუალოდ ერთი აბონენტის მიერ მოხმარებული ხმოვანი მომსახურების (ტრაფიკის) შესახებ ინფორმაცია

MOU	2015	2016	2017	2018
მაგთიკომი	138.5	166.8	176.6	187.4
ვიონი საქართველო	156.7	157.5	150.7	191.9
სილქნეტი/ჯეოსელი	157.6	178.8	181.7	193.4

* MOU (Minutes of Use) - შესაბამის პერიოდში მობილური ხმოვანი მომსახურების ტრაფიკი გაყოფილი იგივე პერიოდის დეკემბრის თვის აბონენტების რაოდენობაზე და გაყოფილია 12-ზე.

მიგნებები:

მიუხედავად იმისა, რომ შპს „ვიონი საქართველოს“ მიერ მობილურ ხმოვან მომსახურებაზე დაწესებული ფასები შპს „მაგთიკომის“ და სს „სილქნეტის“ მიერ დაწესებულ ფასებზე მნიშვნელოვნად დაბალია (დაახლოებით 20% ნაკლები) მობილური ხმოვანი საცალო მომსახურების ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე შპს „ვიონი საქართველოს“ კონკურენტულმა ქმედებამ (ფასების ზრდის შეზღუდვამ) ვერ უზრუნველყო ავტორიზებულ პირებს შორის კონკურენციის გამძაფრება. პირიქით, შპს „მაგთიკომის“ და სს „ჯეოსელის“, როგორც ერთ აბონენტზე (ARPU) ასევე, მთლიანად ამ მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლები ბოლო პერიოდში იზრდება.

რთულად დუბლირებადი ინფრასტრუქტურა

შპს „მაგთიკომი“ და სს „სილქნეტი“ (შპს „ჯეოსელი“) შპს „ვიონო საქართველოსთან“ შედარებით მობილური ქსელით მომსახურების ბაზარზე უფრო დიდი ხნის განმავლობაში საქმიანობენ, მიუხედავად იმისა, რომ შპს „ვიონი საქართველოსთვის“ სიხშირული სპექტრის ხელმისაწვდომობა არ არის შეზღუდული, მისი ქსელი არ არის ისეთი გეოგრაფიული მასშტაბებით გავრცელებული, როგორც შპს „მაგთიკომის“ და სს „სილქნეტის“ ქსელები. შესაბამისად, შპს „ვიონი საქართველოს“ ქსელი საქართველოს მოსახლეობის გარკვეული ნაწილისთვის მომსახურების მიღების სრულყოფილ საშუალებას არ იძლევა, ამიტომ აღნიშნული შპს „მაგთიკომს“ და სს „სილქნეტს“ (შპს „ჯეოსელს“) შპს „ვიონი საქართველოსთან“ შედარებით უპირატესობას ანიჭებს. ვინაიდან შპს „ვიონი საქართველოსთვის“ ამგვარი ინფრასტრუქტურის შექმნა შესაძლებელია მხოლოდ გრძელვადიან პერსპექტივაში, ან შეზღუდულ გეოგრაფიულ არეალში, ამიტომ შპს „მაგთიკომს“ და სს „სილქნეტს“ (შპს „ჯეოსელს“) მობილური ქსელის ფლობის თვალსაზრისით საბაზრო უპირატესობას ანიჭებს.

მსყიდველობითი ძალაუფლების დაბალი დონე და/ან არ არსებობა

მობილური მომსახურების ბაზარზე არსებულ ან პოტენციურ მომხმარებლებს არ გააჩნიათ მომსახურების შეძენის ფასზე ან მომსახურების სხვა პირობების ცვლილებაზე გავლენის მოხდენის შესაძლებლობა. არც ერთი მობილური ოპერატორი ეროვნული როუმინგის ან ვირტუალური ქსელის ოპერატორისთვის მობილური საბითუმო მომსახურების მიწოდებას არ ახორციელებს. ამასთან, საცალო ბაზარზე მომსახურების მიმღების/აბონენტების რაოდენობა იმდენად დიდია, რომ მათ მიერ მომსახურების შეძენის მოცულობიდან გამომდინარე, არც ერთ აბონენტს არ გააჩნია ისეთი ძალაუფლება, რომ მიმწოდებელს შეაცვლევინოს მომსახურების მიწოდების პირობები მათ შორის, ტარიფები.

დივერსიფიცირებული მომსახურების სახეები

შპს „მაგთიკომი“ და სს „სილქნეტი“ სხვა ავტორიზებულ პირებთან შედარებით სატელეკომუნიკაციო მომსახურების ბაზარზე უფრო დივერსიფიცირებული მომსახურების სახეების პორტფელს ფლობენ. „მაგთიკომის“ და სს „სილქნეტის“ მიერ მომხმარებლებისათვის შეთავაზებული ფიქსირებული და მობილური ქსელების კონვერგირებული მომსახურების სახეები (სამმაგი და ოთხმაგი შეთავაზებები), მომხმარებლების მხრიდან მომსახურებაზე არჩევანის და მიმზიდველობის თვალსაზრისით, სხვა ავტორიზებულ პირებთან შედარებით, უკეთეს პოზიციას ქმნის. აღნიშნული დადებითად აისახა შპს „მაგთიკომის“ საბაზრო ხვედრით წილზე, ხოლო სს „სილქნეტის“ და შპს „ჯეოსელის“ ქსელების კონვერგაცია არც თუ ისე დიდი ხანია, რაც გამოჩნდა ბაზარზე.

მასშტაბის ეკონომია

შპს „მაგთიკომი“ და სს „სილქნეტი“, შპს „ვიონი საქართველოსთან“ შედარებით უფრო დიდი მოცულობით მომსახურების მიწოდებას უზრუნველყოფს. შესაბამისად, მათ აქვთ შესაძლებლობა მიაღწიონ მასშტაბის ეკონომიას, რომელიც განპირობებულია ავტორიზებული პირის მთლიანი დანახარჯების დიდი მოცულობით მიწოდებული მომსახურების ერთეულებს შორის გადანაწილებით.

ვერტიკალური ინტეგრაცია

სამივე მობილური ქსელის ოპერატორი ვერტიკალურად ინტეგრირებული ავტორიზებული პირია (სამივე ფლობენ საკუთარ ქსელს და უზრუნველყოფენ ამ ქსელის საშუალებით საცალო მომსახურებების მიწოდებას) შესაბამისად, მათ დამოუკიდებლად შეუძლიათ აბონენტებისთვის მომსახურების მიწოდების უზრუნველყოფა, შეუძლიათ კონტროლი გაუწიონ მომსახურების მიწოდების უზრუნველყოფის პროცესს და მყისიერი რეაგირება მოახდინონ ბაზრის პოტენციურ ცვლილებებზე.

ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე ავტორიზებული პირის გაფართოებასთან დაკავშირებით არსებული ბარიერები

რადგან მობილური ხმოვანი მომსახურების ბაზარი საქართველოში გაჯერებულია, ამიტომ შპს „ვიონი საქართველოსთვის“ ბაზრის ამ სეგმენტზე ზრდის/გაფართოების საჭირო შესაძლებლობები არ არის, შესაბამისად აღნიშნულმა გამოიწვია მობილურ ბაზარზე არსებული კონკურენტული გარემოს (კონკურენტების არსებული რაოდენობის) კონსერვაცია, რამაც თავის მხრივ გააუარესა ბაზარზე არსებული კონკურენტული მდგომარეობა.

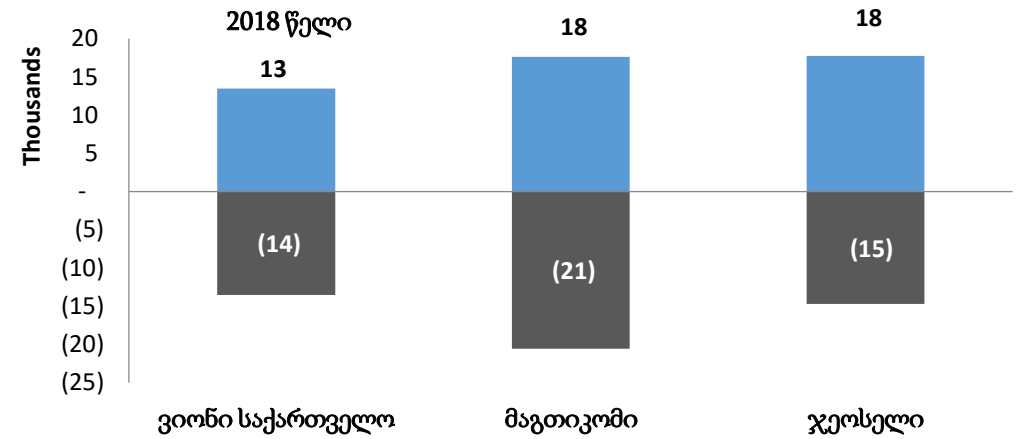
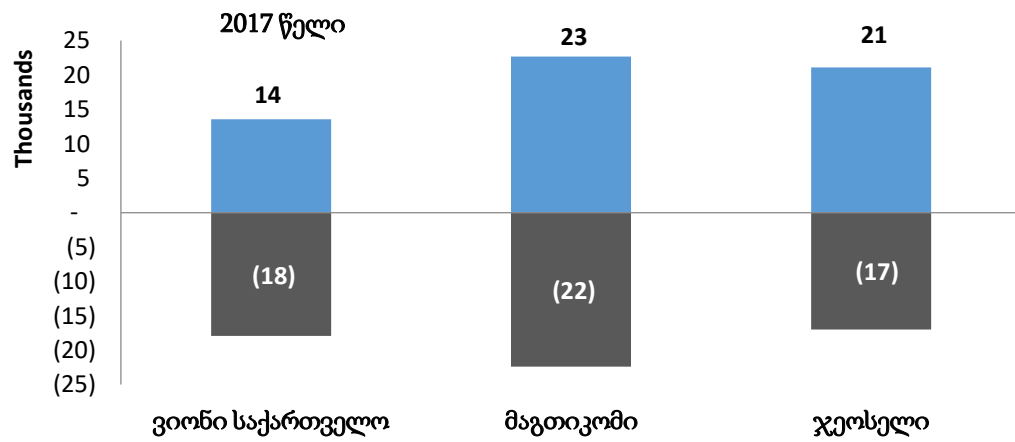
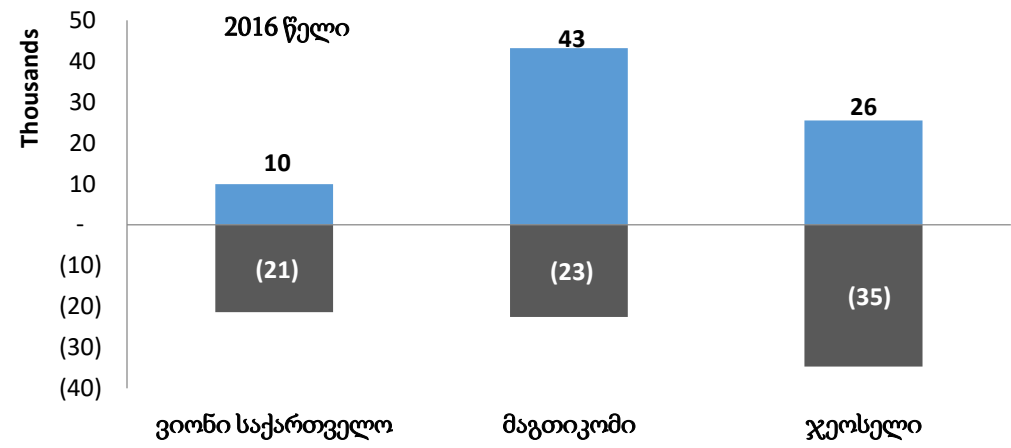
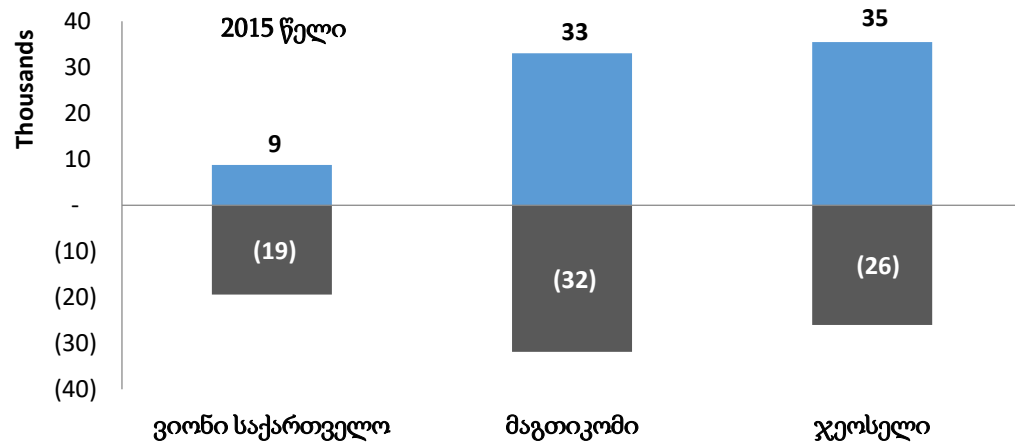
მობილური ქსელის საბითუმო მომსახურების (სატელეფონო ზარების წამოწყების/დასრულების) რეგულირება

კომისიის 2017 წლის 7 სექტემბერის N684/19 გადაწყვეტილებით, მობილურ ქსელში სატელეფონო ზარების დასრულების მომსახურებაზე ზედა ზღვრული ტარიფი შემცირდა 3,5 თეთრიდან 0,75 თეთრამდე, ხოლო ფიქსირებულ ქსელში სატელეფონო ზარების დასრულების მომსახურებაზე 2 თეთრიდან 0,28 თეთრამდე. ამავე გადაწყვეტილებით, საბითუმო ტარიფები შემცირდა ფიქსირებულ და მობილურ ქსელში ზარის წამოწყების მომსახურებაზე, მობილურ ქსელში 3,5 თეთრიდან 1,44 თეთრამდე, ხოლო ფიქსირებულ ქსელში 2 თეთრიდან 0,38 თეთრამდე. საბითუმო ტარიფების ასეთმა მნიშვნელოვანმა შემცირებამ ვერ უზრუნველყო მობილურ საცალო მომსახურებაზე კონკურენტული ფასების ჩამოყალიბება. შესაბამისად, მიზანშეწონილია მობილური ქსელის ვირტუალური ოპერატორის (MVNO) მიერ მობილური მომსახურებების ბაზარზე შესვლის ხელშეწყობისთვის, მობილური ქსელის საბითუმო მომსახურებაზე მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების მქონე ოპერატორებს დაეკისროთ მობილური ქსელის ვირტუალური ოპერატორის ქსელთან არადისკრიმინაციულად და დანახარჯებზე ორიენტირებული ტარიფით დაშვების სპეციფიკური ვალდებულებები.

მობილური საცალო ხმოვანი მომსახურების რეგულირება

ბოლო მომხმარებელზე მოძრავი სატელეფონო ხმოვანი მომსახურების მიწოდების ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე კომისიის №26/9 25.01.2011 გადაწყვეტილებით შპს „მაგთიკომი“ და სს „სილქნეტი“ ცნობილია მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების მქონე ავტორიზებულ პირად და დაკისრებული აქვთ „ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სპეციფიკური ვალდებულებები, მათ შორის, განცალკევებულად აღრიცხვის ვალდებულება და სატარიფო რეგულირების და ხარჯთაღრიცხვის ვალდებულება. ამავე გადაწყვეტილებით, სატელეფონო ხმოვან მომსახურებაზე დადგინდა ზედა ზღვრული ტარიფი - 24 თეთრის ოდენობით წუთზე, აქციზის და დღგ-ს ჩათვლით.

პორტირება

■ სხვა ქსელში გადაპორტირებული აბონენტები
 ■ სხვა ქსელიდან გადმოპორტირებული აბონენტები

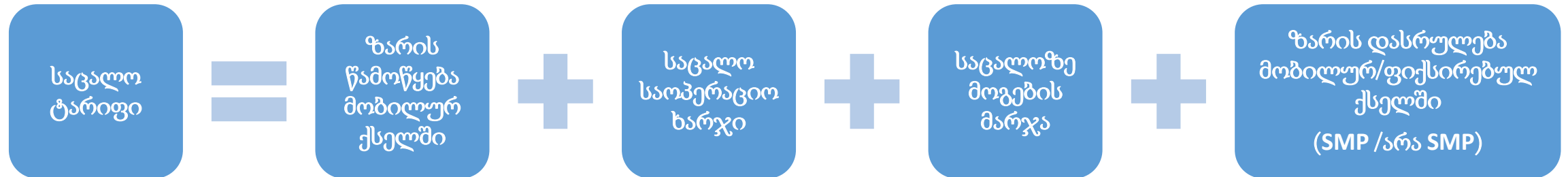
■ სხვა ქსელში გადაპორტირებული აბონენტები
 ■ სხვა ქსელიდან გადმოპორტირებული აბონენტები

■ სხვა ქსელში გადაპორტირებული აბონენტები
 ■ სხვა ქსელიდან გადმოპორტირებული აბონენტები

■ სხვა ქსელში გადაპორტირებული აბონენტები
 ■ სხვა ქსელიდან გადმოპორტირებული აბონენტები

საცალო ხმოვანი მომსახურების ფასების ხარჯზე ორიენტირებულობა

მობილური ხმოვანი მომსახურების დანახარჯები ერთ წუთზე გაანგარიშებული იქნა შემდეგი ფორმულით:

ხარჯზე ორიენტირებული ტარიფები

ურთიერთჩართვის (ზარის წამოწყება/ზარის დასრულება) დანახარჯები

ზარის წამოწყების საფასური მობილურ ქსელში, თეთრი	1.44
ზარის დასრულების საფასური ქსელის გარეთ მობილურ ქსელში	
ა) SMP-ს ქსელში, თეთრი	0.75
ბ) არა SMP-ს ქსელში, თეთრი	14.80
ზარის დასრულების საფასური ქსელის გარეთ ფიქსირებულ ქსელში	
ა) SMP-ს ქსელში	0.28
ბ) არა SMP-ს ქსელში	4.00

მაგთიკომი, საცალო საოპერაციო ხარჯები

	აუდირებული 2017 '000 ლარი	არა'აუდირებული 2018 '000 ლარი
მობილური ხმოვანი საცალო მომსახურება		
ბ. საოპერაციო ხარჯები (ურთიერთჩართვის გარდა)	7,277	7,218
სიმ და სკრეჩ ბარათების ღირებულება	92	126
აღჭურვილობის ღირებულება	1	0
პორტაბელურობის ხარჯები	231	229
გაყიდვები და მომხმარებლებზე ზრუნვა	5,956	5,851
რეგულირების საფასური	997	1,012
გ. ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები	3,329	2,401
ე. ცვეთა	72	65
სულ	10,678	9,684
ჯამური გამავალი ტრაფიკი	4,281,407,500	4,092,022,468
დატვირთული კაპიტალი	12,364	1,751
ზედნადები და კომერციული დანახარჯი ერთ წუთზე, ლარი	0.0025	0.0024
ზედნადები და კომერციული დანახარჯი ერთ წუთზე, თეთრი	0.25	0.24
მოგების მარჟა ერთ წუთზე @ WACC 14.95%, თეთრი	0.04	0.01

სილქნეტი/ჯეოსელი, საცალო საოპერაციო ხარჯები

	აუდირებული 2017 '000 ლარი
მობილური ხმოვანი საცალო მომსახურება	
ბ. საოპერაციო ხარჯები (ურთიერთჩართვის გარდა)	3,950
აქტივაციისა და საკომისიოების მოგროვების ხარჯები	427
მარკეტინგის ხარჯები	2,669
პორტაბელურობის ხარჯები	123
გაყიდვები და მომხმარებლებზე ზრუნვა	731
პერსონალის ხარჯები	9,212
გ. ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები	18,078
ე. ცვეთა	8,222
სულ	30,250
ჯამური გამავალი ტრაფიკი	3,277,475,608
დატვირთული კაპიტალი	10,224
ზედნადები და კომერციული დანახარჯი ერთ წუთზე, ლარი	0.0092
ზედნადები და კომერციული დანახარჯი ერთ წუთზე, თეთრი	0.92
მოგების მარჟა ერთ წუთზე @ WACC 14.95%	0.05

მიმართულებების მიხედვით ურთიერთჩართვის ტრაფიკი , მილიონებში

კომპანია	ზარის დასრულება:	SMP/Not SMP	მილიონი წუთი			
			2015	2016	2017	2018
ვიონი საქართველო	ფიქსირებულ ქსელში	SMP	22.7	25.3	26.2	24.0
		არა SMP	15.5	17.5	21.2	18.4
	მობილურ ქსელში	SMP	635.2	670.8	767.3	863.4
		არა SMP	0.7	1.2	0.8	0.6
	სულ		674.2	714.8	815.5	906.4
მაგთიკომი	ფიქსირებულ ქსელში	SMP	44.1	56.9	60.9	64.0
		არა SMP	14.7	20.3	21.4	26.8
	მობილურ ქსელში	SMP	842.6	1,075.8	1,207.8	1,185.1
		არა SMP	0.2	0.2	0.1	0.1
	სულ		901.5	1,153.2	1,290.2	1,276.1
ჯეოსელი	ფიქსირებულ ქსელში	SMP	46.6	56.7	25.7	19.4
		არა SMP	9.7	15.6	18.9	16.9
	მობილურ ქსელში	SMP	774.2	950.1	1,044.6	883.8
		არა SMP	-	0.0	0.3	0.2
	სულ		830.5	1,022.3	1,089.5	920.3
ჯამი			2,406.2	2,890.3	3,195.2	3,102.7

მიმართულებების მიხედვით ურთიერთჩართვის ტრაფიკი , მილიონებში

კომპანია	მიმართულება	SMP/Not SMP	2015	2016	2017	2018
ვიონი საქართველო	ფიქსირებული ქსელი	SMP	3%	4%	3%	3%
		არა SMP	2%	2%	3%	2%
	მობილური ქსელი	SMP	94%	94%	94%	95%
		არა SMP	0.11%	0.16%	0.10%	0.07%
	სულ		100%	100%	100%	100%
	მაგთიკომი	ფიქსირებული ქსელი	SMP	5%	5%	5%
არა SMP			2%	2%	2%	2%
მობილური ქსელი		SMP	93%	93%	94%	93%
		არა SMP	0.03%	0.02%	0.01%	0.01%
სულ			100%	100%	100%	100%
ჯეოსელი		ფიქსირებული ქსელი	SMP	6%	6%	2%
	არა SMP		1%	2%	2%	2%
	მობილური ქსელი	SMP	93%	93%	96%	96%
		არა SMP	0.00%	0.00%	0.03%	0.03%
	სულ		100%	100%	100%	100%

ურთიერთჩართვის ხარჯი გაანგარიშებული

კომპანია	მიმართულება	ურთიერთჩართვის საშუალო ხარჯი წუთზე (თეთრი)			
		2015	2016	2017	2018
ვიონი საქართველო	ფიქსირებული ქსელი	1.54	1.55	1.67	1.63
	მობილური ქსელი	0.76	0.77	0.76	0.76
	საშუალო	0.81	0.82	0.82	0.80
მაგთიკომი	ფიქსირებული ქსელი	1.06	1.10	1.09	1.20
	მობილური ქსელი	0.75	0.75	0.75	0.75
	საშუალო	0.77	0.78	0.77	0.78
ჯეოსელი	ფიქსირებული ქსელი	0.82	0.95	1.60	1.73
	მობილური ქსელი	0.75	0.75	0.75	0.75
	საშუალო	0.75	0.76	0.79	0.79

სხვადასხვა ქსელში ზარის დასრულების სხვადასხვა ტარიფების საშუალო მონაცემის გაანგარიშებისას ურთიერთჩართვის ტრაფიკი გამრავლებულ იქნა შესაბამის ტარიფზე (SMP და არა SMP-ს მიხედვით) და შემდეგ მთლიანი ურთიერთჩართვის დანახარჯებიდან, როგორც მობილური ასევე ფიქსირებული ქსელისთვის გამოყვანილი იქნა საშუალო ურთიერთჩართვის დანახარჯი, როგორც ქსელის მიმართულებების მიხედვით, ასევე მთლიანად ოპერატორისთვის საშუალო

ხარჯზე ორიენტირებული ტარიფის გაანგარიშება, მაგთიკომი

მაგთიკომი	ზარის დასრულება :		გაანგარიშება GNCC მობილური	ზარის დასრულება :		გაანგარიშება GNCC ფიქსირებული
	მობილურ SMP ქსელში	მობილურ არა SMP ქსელში		ფიქსირებულ SMP ქსელში	ფიქსირებულ არა SMP ქსელში	
ზარის წამოწყება, თეთრი	1.44	1.44	1.44	1.44	1.44	1.44
წუთზე ზედნადები და კომერციული დანახარჯი, თეთრი	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24	0.24
ურთიერთჩართვის ხარჯი წუთზე, თეთრი	0.75	12.54	0.75	0.28	3.39	1.20
მოგების მარჟა წუთზე, თეთრი	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
ტარიფი	2.43	14.23	2.43	1.96	5.07	2.88

საშუალო ნებისმიერი მიმართულებისთვის

	მაგთიკომი
ზარის წამოწყება, თეთრი	1.44
წუთზე ზედნადები და კომერციული დანახარჯი, თეთრი	0.24
ურთიერთჩართვის საშუალო ხარჯი წუთზე, თეთრი	0.78
მოგების მარჟა წუთზე, თეთრი	0.01
ტარიფი	2.47

ხარჯზე ორიენტირებული ტარიფის გაანგარიშება, სილქნეტი

ჯეოსელი	ზარის დასრულება :		გაანგარიშება GNCC მობილური	ზარის დასრულება :		გაანგარიშება GNCC ფიქსირებული
	მობილურ SMP ქსელში	მობილურ არა SMP ქსელში		ფიქსირებულ SMP ქსელში	ფიქსირებულ არა SMP ქსელში	
ზარის წამოწყება, თეთრი	1.44	1.44	1.44	1.44	1.44	1.44
წუთზე ზედნადები და კომერციული დანახარჯი, თეთრი	0.92	0.92	0.92	0.92	0.92	0.92
ურთიერთჩართვის ხარჯი წუთზე, თეთრი	0.75	12.54	0.75	0.28	3.39	1.73
მოგების მარჟა წუთზე, თეთრი	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05
ტარიფი	3.16	14.95	3.16	2.69	5.80	4.14

საშუალო ნებისმიერი მიმართულებისთვის

	ჯეოსელი
ზარის წამოწყება, თეთრი	1.44
წუთზე ზედნადები და კომერციული დანახარჯი, თეთრი	0.92
ურთიერთჩართვის საშუალო ხარჯი წუთზე, თეთრი	0.79
მოგების მარჟა წუთზე, თეთრი	0.05
ტარიფი	3.20

ბაზრის ანალიზის შედეგები

ბაზრის შესაბამის სეგმენტებზე ავტორიზებული პირის მიერ მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების ფლობის განსაზღვრის ანალიზისას, კომისიის მიერ შეფასებული იქნა ის კრიტერიუმები, რომლებიც საცალო მომსახურებითვის ყველაზე უფრო რელევანტური იყო

- ❖ ავტორიზებული პირის საბაზრო წილი და მისი საერთო მოცულობა;
- ❖ რთულად დუბლირებადი ინფრასტრუქტურა;
- ❖ მომხმარებლის ძალაუფლების დაბალი დონე და/ან არ არსებობა;
- ❖ ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე ავტორიზებული პირის გაფართოებასთან დაკავშირებით არსებული ბარიერები;
- ❖ ვერტიკალური ინტეგრაცია;
- ❖ მასშტაბის ეკონომია;
- ❖ დივერსიფიცირებული მომსახურების სახეები;
- ❖ მომგებიანობა.

ბაზრის ანალიზის შედეგები

- შპს „მაგთიკომს“ და სს „სილქნეტს“ მობილური ხმოვანი საცალო მომსახურების ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე საქართველოს მთელს ტერიტორიაზე გააჩნიათ მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლება.
- ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე ავტორიზებული პირის მიერ დაკავებული საბაზრო ხვედრითი წილის განსაზღვრისთვის, გამოყენებული იქნა ბოლო სამი წლის მანძილზე ამ მომსახურების მიწოდებით მიღებული შემოსავლების შესახებ მონაცემები.
- ავტორიზებული პირების მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების ცნობის თაობაზე დასკვნას ამყარებს ის ფაქტიც, რომ ამ კომპანიებს გააჩნიათ მნიშვნელოვნად დიდი ქსელი, რომელიც არსებულ ბაზარზე შესვლისა და საბაზრო პოზიციის შენარჩუნების აუცილებელი აქტივია.

ბაზრის ანალიზის შედეგები

- ბაზრის ანალიზით დგინდება, რომ შპს „მაგთიკომის“ და სს „სილქნეტის“ მიერ მომსახურებაზე დაწესებული ფასები, კომპანიების მასშტაბით და დივერსიფიცირებული მომსახურების სახეების მიწოდებით მიღებული ეკონომიის გათვალისწინებით, მუდმივად მაღალია (სცილდება კონკურენტულ დონეს) და ამასთან ავტორიზებული პირებისთვის მომგებიანია, რაც საბაზრო ძალაუფლების მაჩვენებელს წარმოადგენს.
- მიუხედავად იმისა, რომ შპს „ვიონი საქართველოს“ მიერ მობილურ ხმოვან მომსახურებაზე დაწესებული ფასები შპს „მაგთიკომის“ და სს „სილქნეტის“ მიერ დაწესებულ ფასებზე მნიშვნელოვნად დაბალია (დაახლოებით 20%-ით) მობილური ხმოვანი საცალო მომსახურების ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე შპს „ვიონი საქართველოს“ კონკურენტულმა ქმედებამ (ფასების ზრდის შეზღუდვამ) ვერ უზრუნველყო ავტორიზებულ პირებს შორის კონკურენციის გამძაფრება. პირიქით, შპს „მაგთიკომის“ და სს „ჯეოსელის“, როგორც ერთ აბონენტზე (ARPU) ასევე, მთლიანად ამ მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლები, ბოლო პერიოდში ზრდის ტენდენციით ხასიათდება.

ბაზრის ანალიზის შედეგები

ბოლო პერიოდში საბითუმო ტარიფების მნიშვნელოვანმა შემცირებამ ვერ უზრუნველყო მობილურ საცალო მომსახურებაზე კონკურენტული ფასების ჩამოყალიბება.

შესაბამისად, მიზანშეწონილია ერთი მხრივ მობილური ქსელის ვირტუალური ოპერატორის (MVNO) მიერ მობილური მომსახურებების ბაზარზე შესვლის ხელშეწყობისთვის, მობილური ქსელის საბითუმო მომსახურებაზე მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების მქონე ოპერატორებს დაეკისროთ მობილური ქსელის ვირტუალური ოპერატორის ქსელთან არადისკრიმინაციულად და დანახარჯებზე ორიენტირებული ტარიფით დაშვების სპეციფიკური ვალდებულებები და მეორე მხრივ ბაზრის ამ სეგმენტზე (საცალო ხმოვან მომსახურება) კონკურენციის ჩამოყალიბებამდე წინასწარი რეგულირება გაგრძელა.